

KERTOMUS

SESAR-yhteisyrityksen tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2016 sekä yhteisyrityksen vastaus

(2017/C 426/08)

SISÄLLYS

	<i>Kohta</i>	<i>Sivu</i>
JOHDANTO	1-10	57
SESAR-yhteisyrityksen perustaminen	1-2	57
Hallinto ja ohjaus	3-4	57
Tavoitteet	5-6	57
Resurssit	7-10	58
LAUSUNTO	11-23	58
Lausunto tilien luotettavuudesta	12	58
Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta	13	58
Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta	14	58
Toimivan johdon ja hallintoelinten velvollisuudet	15-17	59
Tarkastajan velvollisuudet tilien ja niiden perustana olevien toimien tarkastamisen yhteydessä	18-22	59
TALOUSARVIO- JA VARAINHALLINTO	24-30	60
Varainhoitovuoden 2016 talousarvion toteuttaminen	24	60
Monivuotisen talousarvion toteuttaminen seitsemännen puiteohjelman ja TEN-T-ohjelman yhteydessä	25-27	60
Monivuotisen talousarvion toteuttaminen Horisontti 2020 -puiteohjelman yhteydessä ..	28-30	60
SISÄISET KONTROLLIT	31-34	60
Sisäisen valvonnan kehys	31	60
SESAR 2020 -hankkeita koskevien luontoissuoritusten raportointi ja tarkistus	32	61
Ehdotuspyyntöihin osallistuvien hakijoiden rahoitusvalmiuksien arviointi	33	61
Palvelusopimusten kustannustehokkuus	34	61
LIITE – AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA		62

JOHDANTO

SESAR-yhteisyrityksen perustaminen

1. Brysselissä sijaitseva Yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan ilmaliikenteen hallinnan tutkimushankkeesta vastaava SESAR-yhteisyritys perustettiin helmikuussa 2007 kahdeksaksi vuodeksi. Se alkoi toimia itsenäisesti 10. elokuuta 2007 ⁽¹⁾. Kesäkuussa 2014 neuvosto muutti perustamisasetusta ja jatkoi yhteisyrityksen toiminnan kestoa 31. joulukuuta 2024 saakka ⁽²⁾.

2. SESAR-yhteisyritys on julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuteen perustuva elin, joka vastaa nykyaikaistetun ilmaliikenteen hallintajärjestelmän (ATM) kehittämisestä ja käyttöönotosta Euroopassa. Yhteisyrityksen perustajaosakkaita ovat Euroopan unioni (EU), jota edustaa Euroopan komissio, ja Euroopan lennonvarmistusjärjestö (Eurocontrol). Kiinnostuksenilmaisupyynnön perusteella yhteisyrityksen osakkaiksi valittiin 19 julkista ja yksityistä ilmailualan toimijaa. Niihin lukeutuu esimerkiksi ilma-alusten valmistajia, maalaiteiden ja ilmailuteollisuuden laitevalmistajia, lennonvarmistuspalvelujen tarjoajia sekä lentokenttäviranomaisia.

Hallinto ja ohjaus

3. Yhteisyrityksen hallintorakenteeseen kuuluvat hallituneuvosto ja pääjohtaja.

4. Hallituneuvostoon kuuluvat SESAR-yhteisyrityksen osakkaiden edustajat sekä sidosryhmien edustajat (asevoimat, ilmatilan siviilikäyttäjät, lennonvarmistuspalvelujen tarjoajat, laitevalmistajat, lentokentät, ilmaliikenteen hallinta-alan henkilöstö sekä tiedeyhteisö). Hallituneuvosto hyväksyy ATM-yleissuunnitelman, jonka neuvosto vahvistaa ja jonka avulla kohdistetaan yleistä valvontaa SESAR-hankkeen täytäntöönpanoon. Toimitusjohtaja vastaa yhteisyrityksen päivittäisestä johtamisesta.

Tavoitteet

5. SESAR-hankkeen tavoitteena on Euroopan ilmaliikenteen hallintajärjestelmän nykyaikaistaminen määrittämällä, kehittämällä ja toimittamalla uusia tai parannettuja teknologioita ja menettelyjä. Hanke jakautuu kolmeen vaiheeseen:

- Määrittelyvaihe (2004–2007), jota johtaa Eurocontrol ja jota osarahoitetaan Euroopan laajuisia liikenneverkkoja koskevasta ohjelmasta (TEN-T). Toiminnan perusteella laadittiin eurooppalainen ilmaliikenteen hallinnan yleissuunnitelma (European ATM Master Plan), jossa määritetään ilmaliikenteen nykyaikaisen hallintajärjestelmän uuden sukupolven sisältö sekä kuvaillaan sen kehittämistä ja käyttöönottoa.
- Kaksikautinen kehitysvaihe (2007–2013; jatkettu vuoteen 2016), jota hallinnoi SESAR-yhteisyritys ja jota osarahoitetaan TEN-T-ohjelmasta ja seitsemänstä tutkimuksen puiteohjelmasta.
- Käyttöönotto vaihe (2014–2024), jota johtavat lentoliikennealan teollisuus ja sidosryhmät. Tavoitteena on tuottaa ja toteuttaa laajalti uusi ilmaliikenteen hallinnan infrastruktuuri, jota osarahoitetaan Horisontti 2020 -puiteohjelmasta.

6. Seitsemännnen puiteohjelman ja TEN-T-ohjelmien yhteydessä SESAR-yhteisyrityksen tavoitteena oli nykyaikaistaa Euroopan ilmaliikenteen hallintajärjestelmää ja parantaa sen turvallisuutta koordinoimalla ja keskittämällä kaikki olennaiset tutkimus- ja kehittämistoimet EU:ssa uusien teknologisten järjestelmien, komponenttien ja operatiivisten menettelyiden tuottamiseen eurooppalaisessa ilmaliikenteen hallinnan yleissuunnitelmassa (SESAR I – kehitysvaihe) määritetyn mukaisesti. Horisontti 2020 -puiteohjelman yhteydessä SESAR-yhteisyritys toteuttaa SESAR II -ohjelmaa (SESAR 2020). Tavoitteena on koordinoita sidosryhmien suorittamaa tutkimusta ja innovointia (kehitysvaiheen jatko) sekä panna täytäntöön uusi ilmaliikenteen hallintajärjestelmän infrastruktuuri (kehitysvaihe).

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 219/2007, annettu 27 päivänä helmikuuta 2007, yhteisyrityksen perustamisesta uuden sukupolven eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintajärjestelmän (SESAR) kehittämiseksi (EUVL L 64, 2.3.2007, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1361/2008 (EUVL L 352, 31.12.2008, s. 12).

⁽²⁾ Neuvoston asetus (EU) N:o 721/2014, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2014, yhteisyrityksen perustamisesta uuden sukupolven eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintajärjestelmän (SESAR) kehittämiseksi annetun asetuksen (EY) N:o 219/2007 muuttamisesta yhteisyrityksen voimassaolon jatkamiseksi vuoteen 2024 (EUVL L 192, 1.7.2014, s. 1).

Resurssit

7. SESAR I -ohjelman (2008–2015) kehitysvaiheen talousarvio oli 2 100 miljoonaa euroa, josta EU, Eurocontrol ja toimiin osallistuvat lentoliikenneteollisuuden julkiset ja yksityiset yhteistyökumppanit vastasivat samansuuruisilla osuuksilla. Enintään 700 miljoonan euron suuruinen EU:n rahoitusosuus rahoitetaan seitsemännestä puiteohjelmasta ja TEN-T-ohjelmista ⁽³⁾.

8. EU osallistuu SESAR-yhteisyrityksen SESAR 2020 -ohjelman täytäntöönpanokuluihin enintään 585 miljoonalla eurolla. Määrä rahoitetaan Horisontti 2020 -puiteohjelmasta ⁽⁴⁾. SESAR 2020 -ohjelman osakassopimusten mukaan Eurocontrolin rahoitusosuus yhteisyrityksen operatiivisista toimista on noin 500 miljoonaa euroa ja muiden lentoliikennealaa edustavien osakkaiden osuus vähintään 720,7 miljoonaa euroa. Noin 90 prosenttia Eurocontrolin ja muiden osakkaiden rahoitusosuuksista perustuu luontoissuorituksiin.

9. Yhteisyrityksen hallintokulujen kattamiseen tarkoitettujen rahoitusosuuksien osalta hallintoneuvosto päättää määristä, jotka kunkin osakkaan on vapautettava käyttöön suhteessa rahoitusosuuteen, jonka osakas on sitoutunut maksamaan. Hallintoneuvosto vahvistaa määräajat, joihin mennessä osakkaiden on maksettava rahoitusosuutensa.

10. Vuonna 2016 SESAR-yhteisyrityksen maksumäärärahat olivat 157,1 miljoonaa euroa (2015: 136,9 miljoonaa euroa). Yhteisyrityksen henkilöstön määrä oli 31. joulukuuta 2016 yhteensä 44 (2015: 41) ⁽⁵⁾.

LAUSUNTO

11. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) yhteisyrityksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁶⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁷⁾ 31. joulukuuta 2016 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Lausunto tilien luotettavuudesta

12. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että yhteisyrityksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2016 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot yhteisyrityksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2016 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta yhteisyrityksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

13. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31 päivänä joulukuuta 2016 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

14. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31 päivänä joulukuuta 2016 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

⁽³⁾ Euroopan komission ja SESAR-yhteisyrityksen välinen yleinen sopimus, joulukuuta 2009, 3 artikla.

⁽⁴⁾ Asetuksen (EY) N:o 219/2007, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1361/2008, 4 artiklan 1 kohta.

⁽⁵⁾ Lisätietoja yhteisyrityksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: <http://www.sesarju.eu>

⁽⁶⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁷⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat ja talousarvion liitetiedot.

Toimivan johdon ja hallintoelinten velvollisuudet

15. Toimiva johto vastaa SEUT:n 310–325 artiklan ja yhteisyrityksen varainhoitoasetuksen mukaisesti tilinpäätöksen laatimisesta ja esittämisestä kansainvälisesti hyväksytyjen julkisen sektorin tilinpäätösstandardien pohjalta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tähän velvollisuuteen kuuluu suunnitella, ottaa käyttöön ja ylläpitää sisäisen valvonnan järjestelmä, jonka pohjalta on mahdollista laatia ja esittää tilinpäätös, jossa ei ole petoksesta tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä. Toimivan johdon vastuulla on lisäksi varmistaa, että tilinpäätöksessä mainitut toiminnot, rahoitustoimet ja tiedot ovat niitä sääntelevien normien mukaisia. Yhteisyrityksen toimiva johto on viime kädessä vastuussa tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

16. Kun toimiva johto laatii tilinpäätöstä, sen vastuulla on arvioida yhteisyrityksen kykyä jatkaa toimintaansa. Toimivan johdon on tuotava tarvittaessa esiin toiminnan jatkuvuuteen liittyvät seikat ja laadittava tilinpäätös toiminnan jatkuvuuden periaatteen pohjalta.

17. Hallintoelinten vastuulla on valvoa organisaation tilinpäätösraportointia.

Tarkastajan velvollisuudet tilien ja niiden perustana olevien toimien tarkastamisen yhteydessä

18. Tilintarkastustuomioistuimen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus siitä, onko yhteisyrityksen tilinpäätöksessä olennaisia virheellisyyksiä ja ovatko tilien perustana olevat toimet lailliset ja asianmukaiset, ja antaa tarkastuksensa perusteella Euroopan parlamentille ja neuvostolle tai muille asianomaisille vastuuvapauden myöntäville viranomaisille tarkastuslausuma tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Kohtuullisella varmuudella tarkoitetaan korkeaa varmuustasoa. Kohtuullinen varmuus ei kuitenkaan ole tae siitä, että tarkastuksessa havaitaan kaikki olennaiset virheellisydet ja noudattamatta jättämiset. Virheellisydet ja noudattamatta jättämiset voivat johtua petoksista tai virheistä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

19. Tarkastuksessa suoritetaan toimenpiteitä, joiden avulla hankitaan tarkastusevidenssiä tilinpäätökseen sisältyvistä luvuista ja siinä esitettävistä muista tiedoista sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tarkastajan harkintaan ja arviointiin siitä, kuinka suuri on riski, että petoksista tai virheistä johtuen tilinpäätökseen sisältyy olennaisia virheellisyyksiä tai että tilien perustana olevien toimien kohdalla on jätetty olennaisella tavalla noudattamatta Euroopan unionin lainsäädäntökehyksen vaatimuksia. Näitä riskejä arvioidessaan tarkastaja arvioi sisäisiä kontroleja, jotka ovat relevantteja tilinpäätöksen laatimisen ja sen oikein esittämisen sekä tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden kannalta. Tämän pohjalta tarkastaja suunnittelee olosuhteisiin nähden asianmukaiset tarkastustoimenpiteet, mutta tarkoituksena ei ole esittää lausuntoa sisäisten kontrollien vaikuttavuudesta. Tarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätösperiaatteiden asianmukaisuuden ja toimivan johdon esittämien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilien yleisen esittämistavan arvioiminen.

20. Tulojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa komissiolta saadun tuen ja arvioi menettelyt, joilla yhteisyritys kerää palkkioita ja muita tuloja.

21. Menojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa maksutapahtumat, kun menot ovat aiheutuneet ja ne on kirjattu ja hyväksytty. Tarkastus kattaa kaikenlaiset (myös omaisuuserien hankintaan liittyvät) maksut siinä vaiheessa, kun maksu on suoritettu.

22. EU:n varainhoitoasetuksen 208 artiklan 4 kohdassa säädetyn mukaisesti⁽⁸⁾ tilintarkastustuomioistuin on tätä kertomusta ja tarkastuslausumaa laatiessaan ottanut huomioon riippumattoman ulkopuolisen tarkastajan yhteisyrityksen tilien osalta suorittaman tarkastustyön.

23. Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoja kyseenalaiseksi.

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012 (EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1).

TALOUSARVIO- JA VARAINHALLINTO***Varainhoitovuoden 2016 talousarvion toteuttaminen***

24. Kun huomioon otetaan edeltäviltä vuosilta käyttämättä olevat maksumäärärahat (5,7 miljoonaa euroa), seitsemännestä puiteohjelmasta ja Horisontti 2020 -puiteohjelmasta täytäntöönpanoon käytettävissä oleviin varainhoitovuoden 2016 lopullisiin määrärahoihin sisältyi 101,4 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja ja 162,8 miljoonaa euroa maksumäärärahoja. Maksusitoumusmäärärahojen käyttöaste oli 95,7 prosenttia ja maksumäärärahojen käyttöaste 63,2 prosenttia. Maksumäärärahojen alhainen täytäntöönpanoaste johtuu lähinnä viiveistä, joita ilmeni SESAR-yhteisyrityksen osakkaiden toteuttamien tutkimus- ja kehitystoimien täytäntöönpanossa.

Monivuotisen talousarvion toteuttaminen seitsemännen puiteohjelman ja TEN-T-ohjelman yhteydessä

25. SESAR-yhteisyritys oli sitonut sille SESAR I -ohjelman toimia varten osoitetuista 892,8 miljoonan euron operatiivisista ja hallinnollisista määrärahoista⁽⁹⁾ vuoden 2016 loppuun mennessä 827,4 miljoonaa euroa ja suorittanut maksuja 704,2 miljoonaa euroa (79 prosenttia käytettävissä olleista määrärahoista).

26. Muiden osakkaiden oli suoritettava SESAR-yhteisyrityksen operatiivisiin ja hallinnollisiin toimiin luontois- ja käteissuorituksina 1 254,5 miljoonaa euroa (Eurocontrolin osuus 670,2 miljoonaa ja lentoliikennealan osakkaiden osuus 584,3 miljoonaa euroa). Vuoden 2016 loppuun mennessä yhteisyritys oli validoinut 910 miljoonan euron rahoitusosuudet (427,7 miljoonaa euroa Eurocontrolilta ja 482,3 miljoonaa euroa lentoliikennealalta). Muiden osakkaiden luontoissuoritusten osalta SESAR-yhteisyritykselle oli raportoitu vuoden 2016 loppuun mennessä 133,5 miljoonaa euroa (49,2 miljoonaa euroa Eurocontrolilta ja 84,2 miljoonaa euroa lentoliikennealan osakkailta).

27. Kertyneiden EU:n käteissuoritusten kokonaismäärä oli vuoden 2016 lopussa 597,1 miljoonaa euroa. Eurocontrolin luontois- ja käteissuoritusten kokonaismäärä oli puolestaan 476,9 miljoonaa euroa ja lentoliikennealan osakkaiden suoritusten kokonaismäärä 566,5 miljoonaa euroa.

Monivuotisen talousarvion toteuttaminen Horisontti 2020 -puiteohjelman yhteydessä

28. SESAR-yhteisyritys oli sitonut sille Horisontti 2020 -ohjelmasta osoitetuista 585 miljoonan euron määrärahoista vuoden 2016 loppuun mennessä 61,6 miljoonaa euroa ja suorittanut maksuja 49,9 miljoonaa euroa (8,5 prosenttia osoitetuista varoista). Maksut liittyivät lähinnä ensimmäisten SESAR 2020 -hankkeiden ennakkomaksuihin.

29. EU oli vuoden 2016 loppuun mennessä maksanut yhteisyrityksen operatiivisiin toimiin käteissuorituksina kaikkiaan 56,8 miljoonaa euroa.

30. Muiden osakkaiden olisi maksettava yhteisyrityksen SESAR 2020 -ohjelman operatiivisiin toimiin luontois- ja käteissuorituksina yhteensä 1 220,7 miljoonaa euroa (Eurocontrolin osuus 500 miljoonaa euroa ja lentoliikennealan osuus 720,7 miljoonaa euroa). SESAR 2020 -hankkeet olivat kuitenkin vuoden 2016 lopussa vasta alkuvaiheessa eikä hallintoneuvosto ollut vielä validoinut luontois- ja käteissuorituksia.

Sisäiset kontrollit***Sisäisen valvonnan kehys***

31. SESAR-yhteisyritys on ottanut käyttöön rahoitusta ja operatiivista toimintaa koskeviin asiakirjatarkastuksiin perustuvat ennakkotarkastusmenettelyt. Lisäksi se toimittaa edunsaajien jälkitarkastuksia. Nämä tarkastukset muodostavat keskeisen välineen, jonka avulla arvioidaan tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus, ja ne kattavat myös yhteisyrityksen muiden osakkaiden kuin EU:n käteis- ja luontoissuoritukset. Yhteisyritys raportoi vuoden 2016 lopussa jälkitarkastusten jäännösvirhetasoksi 1,34 prosenttia⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ Kokonaismäärä (892,8 miljoonaa euroa) koostuu seitsemännestä puiteohjelmasta ja TEN-T-ohjelmista rahoitetusta EU:n käteissuorituksesta (700 miljoonaa euroa), Eurocontrolin käteissuorituksesta (165 miljoonaa euroa) ja lentoliikenneteollisuuden alan osakkaiden käteissuorituksesta (27,8 miljoonaa euroa).

⁽¹⁰⁾ SESAR-yhteisyrityksen vuotuinen toimintakertomus 2016, s. 81.

SESAR 2020 -hankkeita koskevien luontoissuoritusten raportointi ja tarkistus

32. SESAR-yhteisyrittäjä ei ole vielä asettanut käyttöön osakkaille ja niiden ulkoisille tarkastajille tarkoitettuja erityisohjeita SESAR 2020 -hankkeita koskevien, osakkaiden suorittamien luontoissuoritusten ilmoittamisesta ja todentamisesta. Yhteisyrittäjä ei ole myöskään laatinut sisäisiä ohjeita SESAR 2020 -hankkeisiin liittyvien kuluilmoitusten ennakkotarkastuksista Horisontti 2020 -puiteohjelmaa koskevan komission ennakkotarkastusstrategian perusteella.

Ehdotuspyyntöihin osallistuvien hakijoiden rahoitusvalmiuksien arviointi

33. Teollista tutkimusta koskenut rajoitettu kiinnostuksenilmaisupyynnö kohdistettiin vain teollisuutta edustaviin yhteisyrittäjien osakkaisiin. Yhteisyrittäjä myönsi kiinnostuksenilmaisupyynnön perusteella avustuksia hankekonsortioille, vaikka tutkimuksen toimeenpanoviraston suorittamat edunsaajien taloudellisen elinkelpoisuuden tarkastukset osoittivat kahdessa tapauksessa, että koordinoinnista vastaavien konsortioon kuuluneiden teollisuutta edustaneiden osakkaiden rahoitusvalmiudet olivat heikot. Tämä merkitsee, että asianomaisten hankkeiden päätökseen saamiseen liittyy suurempi taloudellinen riski. Taloudellinen riski on suurempi myös niiden muiden hankkeiden kohdalla, joihin asianomaiset kaksi edunsaajaa osallistuvat. Pääjohtajan näissä kahdessa tapauksessa tekemä päätös perustui täydentävään tapauskohtaiseen riskinarviointiin, josta vastasi SESAR-yhteisyrittäjien henkilöstö. Yhteisyrittäjä ei ole kuitenkaan vielä ottanut käyttöön systemaattista sisäistä menettelyä, jonka avulla arvioitaisiin uudelleen avustushankkeen koordinaattorin heikkoa taloudellista kannattavuutta. Sillä ei myöskään ole käytössään toimenpiteitä, joiden avulla lievennettäisiin ja kompensoitaisiin kasvaneen taloudellisen riskin vaikutusta.

Palvelusopimusten kustannustehokkuus

34. Palveluhankintojen yhteydessä yhteisyrittäjä asettaa ylärajan sopimusten arvolle. Enimmäismäärä ei perustu systemaattiseen kulujenarviointiprosessiin eikä kohtuullista markkinahintaa koskevaan viitehintajärjestelmään. Näin ei kyetä varmistamaan yhteisyrittäjien monivuotisten palvelusopimusten kustannusvaikuttavuutta. Kokemus näet osoittaa, että suurin osa saaduista tarjouksista on lähellä budjetille asetettua ylärajaa.

Tilintarkastustuomioistuimen IV jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Baudilio TOMÉ MUGU-
RUZAN johdolla hyväksynyt tämän kertomuksen Luxemburgissa 19. syyskuuta 2017 pitämässään
kokouksessa.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Klaus-Heiner LEHNE

presidentti

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautus	Korjaavan toimenpiteen tilanne (Toteutettu/Kesken/Tekemättä)
	<i>Eturistiriidat</i>	
2015	Komissio julkaisi heinäkuussa 2015 yhteisyrityksille ohjeet eturistiriitoja koskevista säännöistä. Ohjeiden yhteydessä julkaistiin eturistiriidattomuudesta annettavan ilmoituksen yleismalli, joka yhteisyrityksen olisi otettava käyttöön menettelyissään.	Toteutettu

YHTEISYRITYKSEN VASTAUS

24. Vaikeudet Horisontti 2020 -puiteohjelman yleisten tietoteknisten välineiden mukauttamisessa SESAR-yhteisyrityksen erityistarpeisiin ovat olleet yksi pääasiallisista syistä siihen, että osakkaiden toteuttamista tutkimus- ja kehittämistoimista maksettavien maksujen suorittaminen on viivästynyt. Mukauttamisprosessi alkoi vuonna 2016, ja se jatkuu yhä.

30. Rajoitettujen tarjouspyyntöjen mukaisten Horisontti 2020 -puiteohjelmaan kuuluvien SESAR-yhteisyrityksen hankkeiden osalta osakkaiden odotetaan toimittavan ensimmäiset kuluilmoituksensa vuonna 2018. SESAR-yhteisyritys alkaa sitten validoida asiaan liittyviä luontoissuorituksia.

32. Joulukuussa 2016 SESAR-yhteisyrityksen hallintoneuvosto hyväksyi luontoissuorituksiin liittyvää metodologiaa ja validointiprosessia koskevan asiakirjan "Methodology and Validation process for In kind contributions (IKC) in the SJU (SESAR 2020 Programme only)". Sen mukaisesti SESAR-yhteisyritys laatii tehtäväkuvauksen ja todistusmallin, jotka esitetään hallintoneuvostolle ajallaan ennen minkään luontoissuorituksen saamista vuonna 2018. SESAR-yhteisyritys aikoo tutkia, onko tarvetta mukauttaa komission Horisontti 2020 -puiteohjelmaan liittyvää ennakkotarkastusstrategiaa SESAR 2020 -hankkeisiin liittyviin erityisiin riskeihin. Sillä välin SESAR-yhteisyritys soveltaa komission ennakkotarkastusstrategiaa analogisesti.

33. Horisontti 2020 -puiteohjelmaa koskevien ohjeiden mukaisesti tehtyjen täydentävien riskinarviointien tulosten perusteella SESAR-yhteisyritys havaitsi, että hankekoordinoidun hylkääminen pelkästään tutkimuksen toimeenpanoviraston tekemän analyysin perusteella olisi voinut merkitä yhteisyritykselle huomattavaa kantelun riskiä. SESAR-yhteisyritys on kuitenkin samaa mieltä siitä, että olisi perustettava sisäinen menettely avustushankkeiden koordinoidun heikon taloudellisen kannattavuuden uudelleenarviointia varten mukaan lukien toimenpiteet kasvaneiden taloudellisten riskien lieventämiseksi ja kompensoimiseksi.

34. Tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen johdosta SESAR-yhteisyritys otti vuonna 2017 käyttöön menetelmät, joilla sopimuksia koskevat tarpeet ja niiden kustannukset arvioidaan järjestelmällisesti hankintojen suunnitteluvaiheessa. Näitä menetelmiä on jo käytetty monta kertaa.
